

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yapılandırmacı Yaklaşımaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*

Investigation of Attitudes of Pre-Service Social Studies Teachers The Constructivist Approach

Yılmaz GEÇİT**

ÖZ: Bu çalışmada Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültelerinin Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören 316 öğretmen adayının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik görüşleri çeşitli değişkenler açısından analiz edilmiştir. Veri toplama aracı olarak Evrekli ve diğ. (2009a) tarafından geliştirilen 19 maddelik ölçek sosyal bilgilere uyarlanmış ve ön uygulamada güvenilirlik katsayısı ölçeğin geneli için .93 (Cronbach's Alpha) olarak belirlenmiştir. Cinsiyet, sınıf, mezun olunan lise türü ile anne-baba eğitim durumları ve ailenin aylık gelir değişkenleri SPSS 16 paket programında t testi, Anova ve kruskal wallis testleri ile analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda kızların erkeklere göre yapılandırmacı yaklaşıma yönelik daha pozitif tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca genel ve meslek lisesi mezunlarının Anadolu Lisesi mezunlarına göre bu yaklaşıma daha pozitif baktıkları tespit edilmiştir. Son olarak babası üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşımı daha fazla benimsedikleri belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Sosyal bilgiler eğitimi, öğretmen adaylarının görüşleri, yapılandırmacı yaklaşım.

ABSTRACT: This study was carried out to investigate prospective social studies teachers' attitudes towards the constructivist approach against certain variables. The study was implemented with 316 students attending Social Studies Department in Faculty of Education at Recep Tayyip Erdoğan University and Karadeniz Technical University. For data collection, the scale developed by Evrekli et al. (2009) was used. The scale consisting of 19 items was adapted to social studies. A pilot study was implemented and overall reliability coefficient of the scale was found as .93 (Cronbach's Alpha). Study variables including gender, grade, type of high school graduated, parents' education level and monthly income of families were analyzed with t test, ANOVA and Kruskal-Wallis tests on SPSS 16. It was found out that girls have a more positive attitude towards constructivist approach than boys. In addition, graduates of regular high schools and vocational high schools were found to have a more positive attitude towards this approach than graduates of Anatolian High Schools. Lastly, a higher attitude towards the constructivist approach was seen among participants whose fathers are university graduates.

Keywords: Social studies education, prospective teachers' views, constructivist approach.

1. GİRİŞ

2005 yılı sonrası, *yapılandırmacı* veya *yapılandırmacı yaklaşım* eğitim literatürümüzde sıklıkla kullanmaya başladığımız kavramlardandır. Öğrenme ortamlarında öğretmen merkezli anlayış yerine öğretmen rehberlik anlayışını getiren, çeşitli etkinliklerle öğretim sürecine öğrenciyi daha fazla çekmeye çalışan, öğrenenin ön bilgileriyle yeni bilgiler arasında bağ kuran ve bu şekilde öğrencinin anlamı yapısallaştırmasını hedefleyen bir anlayışı benimsemiştir. Aslında temeli oldukça eskilere dayanan bu yaklaşımın yeniden popüler olması biraz da günümüz dünyasının ortaya çıkardığı gereksinimlerle ilgilidir. Çünkü oldukça kaotik sorunlarla çevrili toplumsal ve kültürel çevrelerde kısmen daha rahat bir yaşam için bile olsa bireylerin daha sorgulayıcı, daha aktif ve daha sorumlu hareket etmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda var olan ve hızla değişen-gelişen bilginin ezberlenmesi değil yeniden yapılandırılması, yorumlanması ve gerekli durumlarda transferi büyük önem taşımaya başlamıştır. Bu yaklaşımda öğrenen, öğrenilmiş bir bilgi ile yeni öğrenilen bilgiyi uyumlu hale getirerek yapılandırdığı bilgiyi, yaşam problemlerini çözmeye uygulamaya koyar (Perkins, 1999). Piaget

* Bu çalışmanın daha basit bir bölümü VII. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

** Doç.Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rize-Türkiye, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr

ve Vygotsky gibi bilim insanları yapılandırmacılığın gelişimine oldukça katkı sağlarken, Socrates'in, "öğretmen ve öğrenenler, karşılıklı konuşup sorular sorarak ruhlarında gizli bulunan bilgiyi yorumlamalı ve oluşturmalarıdır" fikrini savunması onun ilk büyük yapılandırmacı olarak kabul edilebilmesine de olanak sağlamıştır (Erdem ve Demirel, 2002: 82). Öte yandan yapılandırmacılığı benimseyen ilk eğitimcinin 18. yüzyılda İtalya'da yaşayan Giambatista Vico olduğunu ileri süren görüşlerde bulunmaktadır. Ancak Vico'nun yapılandırmacı yaklaşımla ilgili görüşleri, o yüzyılda eğitimcilerin fazla dikkatini çekmemiştir (Duffy ve Cunningham, 1996; Akt., Ünal ve Çelikkaya, 2009).

Yapılandırmacı yaklaşım, öğrenmenin gerçekleşmesinden önce her bireyin konuya ilişkin belirli ön bilgiye sahip olduğunu ve yeni bilgileri bu bilgi yapısıyla ilişkilendirerek öğrenmenin gerçekleştiğini belirtmektedir (Evrekli ve ark., 2009b: 134). Öğretim sürecinde ön bilgilerin önemi ve bu bilgilerle yeni bilgiler arasında etkin bir bağ kurma süreci büyük önem taşımaktadır. Bilgiye ulaşmanın kolaylaştığı ve okul öncesi çağlarda bile bireylerin birçok bilgi edindiği günümüz dünyasında öğrenenlerin tümüyle boş bir levha olarak görülmesi anlayışı gerçekçi bir anlayış olamaz. Öte yandan uygulanan öğretim programları öğrenenlerin ön bilgileriyle ne kadar ilişkilendirilebilirse başarı şansı o derece yüksek olabilecektir. Yapılandırmacı yaklaşımda bilginin dışarıdan insan zihnine aktarılamayacağı, tam tersine bilginin bireylerin zihinlerinde oluşup şekillendiği kabul etmektedir (Schunk, 2004; Akt., Dinç ve Doğan, 2010). Bu açıdan da bakıldığında yapılandırmacı yaklaşımının ön kabulleri oldukça önemli görülmektedir. Ancak her yaklaşımın olduğu gibi bu yaklaşımın da bazı sınırlılıklarının olduğu bir gerçektir. Eğitsel bir başarı da ancak bu sınırlılıkların farkına varılması ve dikkate alınmasıyla mümkün olabilmektedir. Felsefi yönü ağır basan bu yaklaşım nesnel bilgiyi tümüyle veya büyük oranda reddederken uzlaşmayı, işbirliğini, kültürü, bilginin değişkenlik, geçicilik ve durumsallığını temel almakta, öznellik ve göreceliği ise vazgeçilmez ilkeler olarak görmektedir (Şimşek, 2004: 115). Bu yaklaşım, 2005 yılı sonrasında genel anlamda eğitim sistemimize özelde de sosyal bilgiler öğretim anlayışına hâkim olmaya başlamış ve programlar bu bakış açısıyla hazırlanmıştır.

1.1. Amaç

Araştıran, sorgulayan, bilgiyi yapılandıran bireyler yetiştirmeyi hedefleyen yapılandırmacı yaklaşım uygulamaları esasında çeşitli eleştirilere de maruz kalmıştır. Bazı eleştirilerin bizzat program uygulayıcıları olan öğretmenlerden gelmesi de dikkat çekicidir (Çiftçi ve diğ., 2013; Ataman ve diğ., 2009) Çünkü bu anlayışla yetişmeyen ve dolayısıyla öğrenci ve etkinlik merkezli yaklaşımlara mesafeli duran eğitimcilerin direnişleri, yapılandırmacı anlayışının tam olarak uygulanmasına ve zemin bulmasına da engel teşkil edebilmektedir (Geçit ve Bulut, 2012). Bu bağlamda öğretmenlerin, öğretmen adaylarının hatta öğrencilerin bu yaklaşıma yönelik görüşlerinin hangi değişkenler arasında ve ne ölçüde değişimler gösterdiğinin belirlenmesi eğitim programlarının uygulanma başarı açısından önemli görülmektedir. Özellikle sistemin içinde henüz birer çalışan olarak yer almamış aday öğretmenlerin çeşitli konulardaki gözlem, düşünce ve tutumlarının belirlenmesi ve bu tespitler ışığında gerekli revizelerin yapılması eğitim sisteminin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır (Beldağ ve Yaylacı, 2014: 92). Yapılan bazı çalışmalarda yapılandırmacı yaklaşım temelli uygulamaların öğrencilerin akademik başarılarını ve derslere yönelik tutumlarını artırdığı belirlenmiştir (Karaduman ve Gültekin, 2007; Akar, 2003; Gündoğdu, 2010). Yapılandırmacı yaklaşım uygulamalarına oldukça uygun olan sosyal bilgiler dersinin vizyonu ise; *21. yüzyılın çağdaş, Atatürk ilkeleri ve inkılablarını benimsemiş, Türk tarihini ve kültürünü kavramış, temel demokratik değerlerle donanmış ve insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp sosyal ve kültürel bağlam içinde oluşturan, kullanan ve düzenleyen (eleştirel düşünen, yaratıcı, doğru karar veren), sosyal katılım becerileri gelişmiş, sosyal bilimcilerin bilimsel bilgiyi üretirken kullandıkları yöntemleri kazanmış, sosyal yaşamda etkin, üretken, haklarını ve sorumluluklarını bilen,*

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını yetiştirmektir (MEB, 2015). Bu derece önemli bir vizyona sahip olan sosyal bilgiler öğretim programının uygulama başarısı toplumsal gelişimler ve değişimler açısından da önem arz etmektedir. İşte bu çalışmada esas amaç, bu programı uygulayacak olan öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutumlarının tespiti, bu tutumların hangi değişkenler açısından farklılık gösterdiği ve çıkabilecek sonuçlar doğrultusunda çeşitli çözüm önerileri sunmaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma betimsel nitelikli tarama modelinde bir nicel çalışmadır. Tarama modeli geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2000).

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Bu fakültelerde öğrenim gören öğrencilerden tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 176 kız ve 140 erkek olmak üzere toplam 316 öğretmen adayı araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

2.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Evrekli ve diğ. (2009a) tarafından geliştirilen 19 maddelik ölçek sosyal bilgilere uyarlanmış ve bazı maddelerde küçük çaplı ifade değişiklikleri yapılmıştır. Sonrasında 98 öğretmen adayına ön uygulama yaptırılmıştır. Bu çalışma sonrasında güvenirlik katsayısı ölçeğin geneli için .93 (Cronbach's Alpha) olarak belirlenmiştir. Kaiser-Meyer katsayısı .94 ve Bartlett's Küresellik Testi .000 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeğin ön uygulamada yeterli büyüklükteki örnekleme uygulandığını göstermektedir. Faktör analizi yapıldığında ise tüm maddelerin faktör yük değerlerinin .431 ile .819 arasında değiştiği belirlenmiş ve değerlerin madde seçimi için kabul edilebilir olduğu söylenebilir. Faktör yük değerinin .63 ve yüksek olması madde seçimi için iyi bir tercihtir. Ancak bir uygulamada az sayıda madde için bu sınır değer .30'a kadar indirilebilir (Büyüköztürk, 2011). Buna göre ölçme aracındaki tüm maddelerin faktör yük değerlerinin uygulama açısından geçerli olduğu söylenebilir. Ölçek 5'li Likert tipli olup, 1 kesinlikle katılmıyorum, 2 katılmıyorum, 3 kararsızım, 4 katılıyorum, 5 kesinlikle katılıyorum şeklinde kodlanmıştır. 11 olumlu ve 9 olumsuz ifadeden ibaret olan ölçekteki olumsuz ifadeler ters yönde yeniden kodlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Cinsiyet, sınıf, mezun olunan lise türü ile anne-baba eğitim durumları ve ailenin aylık gelir değişkenleri SPSS 16 paket programında t, anova, kruskal wallis ve scheffe testleri ile analiz edilmiştir. Nonparametrik testlerden kruskal wallisin tercih nedeni baba eğitim durumundaki verilerin homojenlik göstermemesidir. Bu test 3 ya da daha fazla değişkeni karşılaştırmak için kullanılır. Parametrik bir test olan kruskal wallis Anovanın parametrik olmayan (nonparametrik) karşılığı bir testtir. Bağımsız değişken düzeyi ikiden fazla olan değişkenlere ilişkin farkların önem kontrolü, varyansların homojenliği durumunda tek yönlü varyans analizi ile, varyansların homojen olmadığı durumlarda ise parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis Testi ile belirlenir (Büyüköztürk, 2002).

3. BULGULAR

Bu bölümde öğretmen adaylarının çeşitli özelliklerine göre (cinsiyet, mezun olunan lise türü ve baba eğitim durumları) yapılandırıcısı yaklaşıma yönelik tutumlarının istatistiksel analizleri yapılmıştır.

Öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenleri açısından yapılandırıcısı yaklaşıma yönelik tutumlarının istatistiksel analizi tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayların Cinsiyet Durumlarına Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Kız	176	3,818	,650	3,792	314	,00*
Erkek	140	3,517	,762			

p<.05 anlamlılık düzeyi

Tablo 1’de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının cinsiyet durumlarına göre yapılandırıcısı yaklaşıma yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir, $t(314) = 3,792$; $p<.05$). Kız öğretmen adaylarının tutum düzeyleri erkelere göre daha yüksektir (Kız =3,818, Erkek=3,517).

Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre ortalama tutum puan değerleri tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayların mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Ortalama Puanları

Lise Türleri	N	Ortalama Puan	Standart Sapma
Genel Liseler	154	3,806	,699
Anadolu Liseleri	135	3,504	,730
Diğer Liseler	27	3,898	,536
Toplam	316	3,685	,716

Tablo 2’de görüldüğü üzere tüm lise türü mezunlarının ortalama tutum puanlarının 3’ün üstünde olduğu görülmektedir. Genel lise ile çoğunluğu meslek lisesi mezunu olan diğer liseler değişkenlerinde ortalama tutum puanı 3,8 civarındadır. En düşük ortalama tutum puan ise 3,5 ortalama ile Anadolu Lisesi mezunlarına aittir.

Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yapılandırıcısı yaklaşıma yönelik tutumlarının istatistiksel analizi tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayların Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Anova Testi Sonuçları

Varyans kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Anamlı Farklılık (Scheffe)
Gruplar arası	7,894	2	3,947	8,024	,00*	Genel >Anadolu Diğer >Anadolu
Gruplar içi	153,97	313	,492			
Toplam	161,87	315				

p<.05 anlamlılık düzeyi

Tablo 3’te görüldüğü üzere Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türleri ile yapılandırıcısı yaklaşıma yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farklılık genel lise mezunları ile Anadolu lisesi mezunları ve diğer lise mezunları ile Anadolu lisesi mezunları arasında olmak üzere genel ve diğer lise mezunlarının lehine olarak ortaya çıkmaktadır, $(F(2,313)=8,02$; $p<.05$).

Baba eğitim durumu değişkeni açısından öğretmen adaylarının yapılandırıcısı yaklaşıma yönelik tutumlarının istatistiksel analizi Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Eğitim Durumu	N	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark (Scheffe)
Okuryazar değil	11	116,45				
İlkokul	114	158,03				
Ortaokul	71	111,85				
Lise	62	168,70	4	42,74	,00*	Üniversite>Diğer tüm değişkenler Lise>ortaokul ve okuryazar olmayan
Üniversite	58	213,59				
Toplam	316					

p<.05 anlamlılık düzeyi

Baba eğitim durumları bağlamında yapılan 5'li tasnif (Okuryazar değil, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite mezun durumları) puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

χ^2 (sd=4, n=316)=42,74; p<.05). Grupların sıra puanına bakıldığında üniversite mezunlarının en yüksek puana sahip oldukları, bunu lise mezunlarının takip ettiği görülmektedir. Scheffe testine göre gruplar arasında görünen anlamlı fark üniversite mezunları ile diğer tüm mezun gruplar arasında ayrıca lise mezunları ile okuryazar olmayan ve ortaokul mezunları arasında görülmektedir (tablo 4).

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2005 yılı sonrası eğitim sistemimize ve eğitim felsefemize yeni bir bakış açısı ve uygulama durumu kazandırmayı hedefleyen yapılandırmacı öğretim yaklaşımı sağladığı birçok yarar yanında bazı sınırlılıklar da ihtiva etmektedir. Özellikle öğretmenlerin bu yeni programdaki alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları uygulamaları konusunda problemler yaşadıkları bilinmektedir (Akbaş ve Gençtürk, 2013). Öte yandan öğretmenlerin genel olarak yeni öğretim programını benimsemediğini ve yetersiz olarak gördüğünü gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (İrez ve Yavuz, 2009). Bir programının başarısı öncelikle bu programı uygulayacakların sahip oldukları pozitif tutumla mümkün olabilmektedir. Bu bağlamda geleceğin program uygulayıcıları yani öğretmenleri olacak olan öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutumlarının bugünden belirlenmesi önem taşımaktadır.

316 öğretmen adayının bu yaklaşıma yönelik ortalama tutum puanlarının 3,685 olduğu belirlenmiştir. Bu ortalama puanın “yüksek düzeye” denk geldiği söylenebilir. Çünkü elde edilen bulguların aritmetik ortalaması (\bar{X}) aşağıdaki aralıklar dikkate alınarak yorumlanır (Özdamar, 2003: 32): Çok düşük: 1-1.79, düşük: 1.80-2.59, orta: 2.60-3.39, yüksek:3.40-4.19, çok yüksek: 4.20-5.00.

Bu çalışmada ayrıca cinsiyet, sınıf, mezun olunan lise türü, anne ve baba eğitim durumları ile yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutum arasındaki ilişki düzeyi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri, anne eğitim durumları ve aile aylık gelir değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak cinsiyet, mezun olunan lise türü ve baba eğitim değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında kız öğretmen adaylarının daha yüksek bir tutum puanına sahip olduğu görülmektedir. Bu durum kızların, etkinlik ve oyun merkezli yaklaşımlara daha yatkın oluşlarıyla ilişkilendirilebilir. Evrekli ve diğ. (2009b) tarafından yapılan çalışmada da kız öğretmen adaylarının daha yüksek tutum puanına sahip olduğu belirlenmiş ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür. Ancak kızların daha yüksek puana sahip olmasında onların öğretmenlik mesleğine yönelik

tutum ve bakış açılarının daha pozitif oluşunun da etkili olduğu belirtilmiştir. Öte yandan Tanrıoğlu (1997) ve Çapri ve Çelikkaleli'ye (2008) ait çalışmalarda da tutumun cinsiyete göre farklılaşmasına öğretmenlik mesleğine toplumsal bakış açısının neden olabileceği belirtilmiştir.

Mezun olunan lise türü açısından bakıldığında, özellikle Anadolu lisesi mezunlarının genel ve meslek lisesi mezunlarına göre bu yaklaşıma daha negatif baktıkları ortaya konulmuştur. Bu durum akademik başarısı daha yüksek ve sınav merkezli düşünen lise türlerindeki öğrencilerin etkinlik ve oyun tarzlı eğitsel yaklaşımlara daha mesafeli olmalarıyla ilişkilendirilebilir. Evrekli ve diğ.'ne (2009b) ait çalışma sonucunda da Anadolu Lisesi mezunlarının daha düşük bir puan toplamına sahip oldukları ancak gruplar arasında anlamlı bir farklılığın oluşmadığı belirlenmiştir.

Gruplararası anlamlı bir farklılığın oluştuğu diğer bir değişken ise baba eğitim durumudur. Burada özellikle eğitim seviyesi yükseldikçe yapılandırmacı yaklaşıma dönük pozitif algının yükseldiği görülmektedir. En yüksek tutum puanı üniversite mezunu veli çocuklarında görülürken en düşük puan ilk ve ortaokul mezunu veli çocuklarına aittir.

Bu genel sonuçlardan sonra şu öneriler sunulabilir:

Erkek öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutumlarının daha düşük düzeyde oluşu tespitinden hareketle onların da bu yaklaşımı daha fazla benimsemelerini sağlayıcı etkinlik merkezli çalışmalara katılımları sağlanmalıdır. Bu nedenle drama, özel öğretim yöntemleri ve okul uygulamaları derslerinde bu sonuçların dikkate alınması önemli görülmektedir.

Anadolu Lisesi mezunlarının daha düşük bir tutum oranına sahip olmaları, onların okulu ve eğitim öğretim süreçlerini daha çok sınav merkezli düşünmeleriyle ilişkilendirilebilir. Öğrenci merkezli, etkinliktir ve oyunlu öğretimlerin zaman alıcı oluşu, sınavlara (KPSS, YGS, LGS gibi) hazırlık sürecinde bir sorun yarattığı algısını doğurabilmektedir. Bu durum esasında eğitim sistemimizin biraz da çelişkileriyle ilişkilidir. Çünkü öğretim programlarımız yapılandırmacı yaklaşım merkezli iken sınav sistemlerimiz bu yaklaşıma pek uygun değildir. Bu durum özellikle akademik kaygısı yüksek olan öğrenciler için önemli bir sorun teşkil edebilmekte ve yapılandırmacı yaklaşıma yönelik negatif tutumlar beslemelerine yol açabilmektedir. Bu sorunun en etkili çözümü, sınav sistemlerinin program anlayışları doğrultusunda yeniden revize edilmesidir.

KAYNAKLAR

- Akbaş, Y. ve Gençtürk, E. (2013). Coğrafya öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme teknikleri ile ilgili görüşleri: kullanma düzeyleri, sorunlar ve sınırlılıklar. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(30), 331-356.
- Ataman, G. ve Okay, H.H. (2009). İlköğretim müzik öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ilköğretim müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleri (Balıkesir İli Örneği.). 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23–25 Eylül 2009, OMÜ.
- Akar, H. (2003). Impact of constructivist learning process on preservice teacher education students' performance, retention, and attitudes. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi.
- Beldağ, A. ve Yaylacı, A.F. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitim sistemi hakkındaki görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(48), 90-107.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum (12. baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çiftçi, S., Sünbül, A.M. ve Köksal, O. (2013). Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenmiş mevcut programa ilişkin yaklaşımlarının ve uygulamalarının eğitim müfettişlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 281-295.
- Diñç, E. ve Doğan, Y. (2010). İlköğretim ikinci kademe sosyal bilgiler öğretim programı ve uygulanması hakkında öğretmen görüşleri. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 17-49.
- Erdem, E. ve Demirel, Ö. (2002). Program geliştirmede yapılandırmacı yaklaşım. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23,81-87.
- Evrekli, E., Didem İ., Balım, A.G.,Kesercioğlu, T. (2009a). Fen öğretmen adaylarına yönelik yapılandırmacı yaklaşım tutum ölçeği: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 2, 134-148.
- Evrekli, E., Didem İ., Balım, A.G.,Kesercioğlu, T. (2009b). Fen öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma yönelik tutumlarının incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXII (2), 673-687.
- Geçit, Y. ve Bulut. N. (2012). "Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programına Yönelik Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi". 11. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, 24-26 Mayıs, Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Gündoğdu, K. (2010). The effect of constructivist instruction on prospective teacher's attitudes toward human rights education. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 8(1), 333-352.
- İrez, S. ve Yavuz, G. (2009). Biyoloji öğretmenlerinin yeni öğretim programlarının getirdiği değerlendirme yaklaşımları hakkındaki görüş ve uygulamaları. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 30, 137-158.

- Karaduman, H. ve Gültekin, M. (2007). the effect of constructivist learning principles based learning materials to students' attitudes, success and retention in social studies. The Turkish Online Journal of Educational Technology, 6(3).
- Karasar, N. (2000). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Meb, (2005). Sosyal Bilgiler Dersi 6 ve 7. Sınıflar Öğretim Programı ve Klavuzu. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Özdamar, K. (2003). Modern bilimsel araştırma yöntemleri. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Perkins, D. N. (1999). The many faces of constructivism. Educational Leadership, 57(3), 6-11.
- Şimşek, N. (2004). Yapılandırıcı öğrenme ve öğretime eleştirel bir yaklaşım. Eğitim Bilimleri ve Uygulama, 3(5), 115-119.
- Tanrıoğen, A. (1997). Buca Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi. 3, 55-58.
- Ünal, Ç. ve Çelikkaya, T. (2009). Yapılandırıcı Yaklaşımın Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi (5. Sınıf Örneği). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13 (2): 197-212.

Extended Abstract

Since 2005, constructivism, also called constructivist approach, has been one of the concepts often used often in our educational literature. With this approach, the teacher-centred learning environment has been replaced with facilitating role of teachers. Also the understanding has evolved to attract learners more to the teaching process through various activities, establish a link between the new information and prior knowledge of learners and thus help learners structuralize the meaning of what is learnt.

Constructive approach which aims to raise individuals researching, questioning and structuring the information has been exposed to many critics, in fact. It is quite remarkable that the harshest criticism is raised by some teachers, the exact actors in charge of implementing the instructional curriculum. It should be noted that the resistance of the educators not brought up with this understanding and thus distant to the student-centred and activity-centred approach has posed a considerable impediment to profound implementation and finding ground of the constructivist approach. In this context, it seems important for practical success of the instructional curriculum to determine views of teachers, prospective teachers and even students on this approach as well as which variables and at what extent their views vary. This study aims to identify directly attitudes of prospective teachers who will implement this curriculum, by which variables their attitude varies and lastly to provide recommendations in line with the results.

For analyzing the views of prospective social studies teachers regarding the constructivist approach by certain variables, 316 students participated in this study. The participants were selected from students attending Social Studies Department in Faculty of Education at Recep Tayyip Erdoğan University and Karadeniz Technical University. An attitude scale was used for collecting data. A pretreatment was implemented and overall reliability coefficient of the scale was found as .93 (Cronbach's Alpha). Study variables included gender, grade, type of high school graduated, parents' education level and monthly income of families. These variables were analyzed with t test, ANOVA, Kruskal-Wallis and Scheffe tests on SPSS 16.

As a result of the data analysis, the average score of the 361 participants in the scale was found as 3.685, which can be regarded as a "high level" of attitude. As one of the aims of the study, the level of relationship between the attitude towards the constructivist approach and study variables such as gender, grade, high school of graduation and parents' education status was also investigated. As a result, no significant relationship was found between prospective teachers' grade levels and parents' education level and their attitude towards the constructivist approach. On the other hand, the relationship was found significant between the attitude of participants and the variables such as gender, type of high school and parents' education level.

From the gender aspect, it was found out that female participants obtained higher scores than males. It can be explained with females' being more apt to the game and activity-centeredness. In relation with the high school type, it was seen that graduates of Anatolian High Schools had a lower attitude towards the constructivist approach than graduates of regular and vocational high schools. This could be associated with the distance of high-performing, exam-oriented high schools to the educational approach based on activities and games. Another significant variance was found between the participants' attitudes and parents' education status. It was seen that the positive attitude towards the constructivist approach increased as education level increased. The highest attitude score was obtained by the children of university-educated parents, while the lowest scores were obtained by the students born to parents with elementary and secondary level of education.

In the light of the study findings, following recommendations might be offered: Taking into account the lower level of attitudes of male participants towards the constructivist approach, they should be involved in activity-based, in-service training so that they can internalize the approach better. As another finding, the lower attitude of graduates of Anatolian High Schools could be caused by their perception of schooling and instruction as an examination-oriented process. The fact that student-centred, activity and game-flourish instruction is time-consuming might lead to thinking among students that it constitutes a problem in the examination preparation stage; i.e. KPSS, YGS, LGS. This, in fact, is associated with contradictions of our education system to a certain extent because our instructional curriculum is constructivist-oriented, while the examination system does not align with this purpose. This might cause an important problem for students who suffer from high levels of academic concern. As a result, they might develop a negative attitude towards the constructivist approach. It is thought that revising soonest the examination systems in accordance with the curriculum would be the most effective solution to this problem.